

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

***Серія “Регіональна
економіка”***

**Збірник наукових праць
Випуск 9(35)**

Частина 2

Луцьк 2012

Рекомендовано як фахове видання
з економіки

Постанови президії ВАК України від 14.10.2009 №1-05/4

*Економічні науки. Серія “Регіональна економіка”. Збірник наукових праць.
Луцький національний технічний університет.- Випуск 9(35). – 42. Редкол.: відп. ред.
д.е.н., професор Герасимчук З.В. - Луцьк, 2012. – 358с.*

У збірнику розглядаються актуальні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів України, формування недержавного сектору житлово-комунального господарства в регіоні, регіональної інноваційної інфраструктури, податкових надходжень, розвитку зовнішньоекономічної діяльності, підприємництва, регіональної транспортно-логістичної системи, ринків праці, регіонального маркетингу, забезпечення конкурентоспроможності регіону та функціонування регіональної системи управління підготовкою кадрів.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор:

Герасимчук З.В.

доктор економічних наук, професор

Заступник відповідального редактора:

Вахович І.М.

доктор економічних наук, професор

Члени редакційної колегії:

Галушкіна Т.П.

доктор економічних наук, професор

Голян В.А.

доктор економічних наук, професор

Дем'яненко М.Я.

доктор економічних наук, професор

Карлін М.І.

доктор економічних наук, професор

Качала Т.М.

доктор економічних наук, професор

Козоріз М.А.

доктор економічних наук, професор

Ковальська Л.Л.

доктор економічних наук, професор
(відповідальний секретар)

Коцій О.В.

доктор економічних наук, професор

Крикавський Є.В.

доктор економічних наук, професор

Кузьельний М.В.

доктор економічних наук, професор

Малік М.Й.

доктор економічних наук, професор

Мокій А.І.

доктор економічних наук, професор

Поручник А.М.

доктор економічних наук, професор

Слав'юк Р.А.

доктор економічних наук, професор

Хлобистов Є.В.

доктор економічних наук, професор

Черчик Л.М.

доктор економічних наук, професор

Чухрай Н.І.

доктор економічних наук, професор

Божидарнік Т.В.

доктор економічних наук, доцент

Московчук А.Т.

кандидат економічних наук, доцент

Рецензенти:

Петкова Л.О.

доктор економічних наук, професор

Мазаракі А.А.

доктор економічних наук, професор

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №15521-4093ПР

Тексти статей представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Герасимчук З.В., Смолич Д.В.

Інноваційний кластер: шлях реалізації економіки знань 6

Логвіновська С.І.

Дослідження еколого-виробничих систем у контексті регіональних асиметрій їх відтворення..... 15

Науменко Ж.Г.

Соціально-економічні диспропорції регіонів України..... 22

Негода Г.А.

Особливості функціонування туризму в регіоні..... 31

Овсій О.Д., Овсій М.О.

Сучасні організаційно-економічні системи відновлювальних циклів регіону..... 44

Орлов О.Г.

Інвестиційна політика регіону..... 59

Остапенко В.М.

Публічно-приватне партнерство як інструмент фінансування розвитку регіонів України: необхідність, потенціал, можливості..... 64

Петрівський Я.Б., Микитин Т.М.

Вплив демографічної ситуації в регіоні на розробку стратегій діяльності ВНЗ..... 78

Полінкевич О.М.

Регіональні особливості розвитку інноваційних бізнес-процесів промислових підприємств Волині..... 85

Полчанінова І.Л.

Соціологічний підхід до оцінювання характеристик готельного бізнесу регіону..... 93

Попівняк О.М.

Світовий досвід регіонального поступу в контексті подолання економічних депресій..... 107

Потьомкіна О.В.

Дослідження збалансування попиту та пропозиції на ринку праці: регіональний аспект 121

Римар М.В., Яворська Н.П.

Аналіз інноваційного розвитку деревообробних підприємств Львівської області..... 128

Рудь Н.Т.

Аналіз трансферу технологій у регіонах України..... 135

Савка Б.Р.

Теоретичні засади удосконалення територіальної організації логістичної інфраструктури регіону..... 150

Сакір-Молочко Н.В.

Особливості наукової та інноваційної діяльності в Чернігівській області..... 164

Самосьонок Л.М.

Інституційний розвиток в умовах міжнародної інтеграції..... 172

Саць О.В.

Аналіз та оцінка горизонтальної професійної сегрегації на ринку праці України..... 181

Сидорук С.В.

Пропозиції щодо удосконалення територіальної організації готельних послуг регіонів України..... 195

Січка І.І.

Сутність інвестицій в туристичну галузь..... 206

Скрипчук П.М.

Екологічний аудит і сертифікація природно-господарських систем Рівненської області..... 218

Соколова А.О., Гасуха Л.О.

Сучасний стан і перспективи виробництва зерна в контексті забезпечення продовольчої безпеки регіону..... 233

Солодкий В.О., Солодка Л.О.

Національна стратегія сталого розвитку: теоретичні та практичні аспекти..... 239

Сторонянська І.З., Данко-Ютіш Н.І.

Інноваційні механізми забезпечення конкурентоспроможності регіонів..... 248

Тіщенко А.П.

Проблеми оцінки соціально-економічного потенціалу промислових регіонів..... 258

Табалова О.Є.

Методичні підходи до діагностики регіональних асиметрій сталого розвитку..... 270

Ткачик В.І.

Теоретичні обґрунтування сутності капіталізації..... 279

Трало І.М.

Особливості стратегічного потенціалу прикордонного регіону..... 286

Федосова В.І.

Методичні підходи до прогнозування тенденцій змін зовнішньої трудової міграції в Україні 293

Шевченко І.Ю.

Компонентна структура трудового потенціалу регіону 306

Шубала І.В.

Необхідні умови забезпечення ефективної зайнятості на основі збалансування інтересів сторін соціально-трудова відносин 317

Шульц С.Л.

Концепція управління розвитком економічного простору регіонів України 327

Шумська В.Б.

Макретингове дослідження функціонування агроринку Волині 336

Якимчук А.Ю.

Державне управління збереженням біорізноманіття України 348

Якубовська Н.В., Дейнега О.В.

Ідентифікування профілю типового регіонального виробника картоплі 354

УДК 330.322:338.48

Січка І.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ В ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ

У статті розкриваються теоретичні основи інвестицій та інвестиційного процесу в туристичну галузь. Відмічені критерії, які визначають належність господарюючих суб'єктів до туристичної сфери. Визначені потенційні джерела інвестицій в туристичну галузь. Встановлені характерні ознаки, що притаманні інвестиційному процесу туристичної сфери.

Ключові слова: інвестиції, суб'єкт, галузь, інвестиційний процес.

Sichka I.

ESSENCE OF INVESTMENTS IN TOURIST INDUSTRY

In the article theoretical bases of investments and investment process open up in tourist industry. Noted criteria which determine belonging of being in charge subjects to the tourist sphere. The potential sources of investments are certain in tourist industry. Characteristic signs are set, that inherent the investment process of tourist sphere.

Keywords: investments, subject, industry, investment process.

Сичка И.И.

СУЩНОСТЬ ИНВЕСТИЦИЙ В ТУРИСТИЧЕСКУЮ ОТРАСЛЬ

В статье раскрываются теоретические основы инвестиций и инвестиционного процесса в туристическую отрасль. Отмеченные критерии, которые определяют принадлежность хозяйствующих субъектов к туристической сфере. Определены потенциальные источники инвестиций в туристическую отрасль. Установлены характерные признаки, что присущие инвестиционному процессу туристической сферы.

Ключевые слова: инвестиции, субъект, отрасль, инвестиционный процесс.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку економіки регіонів України важливе місце займає процес інвестування у різні галузі економіки. Не менш важливим є дослідження процесу інвестування у туристичну галузь регіону та вплив даного процесу у розвиток останнього. Збільшення обсягів інвестування в туристичну галузь є необхідною передумовою

підвищення рівня реалізації туристичного потенціалу регіону [4, С. 36].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам залучення інвестицій присвячені праці таких вітчизняних науковців як Л.С. Гринів, М.І. Долішній, О.І. Шаблій, В.Г. Гуляєв, а також іноземних дослідників в особі К. Каспар, Й. Кріппендорф, В. Фреєр, тощо. Питання управління інвестиційною діяльністю розкриваються в роботах В. Шевчук, А. Пересади, В. Савченко та ін. Питанню розвитку туристичної галузі присвячені дослідження І. Балабанова, А. Здорова, І. Солоду хіна, Є. Гагаріна. Однак у науковій літературі основна маса наукових досліджень спрямовані на дослідження інвестиційного процесу у промислово-фінансову та торгову сферу, проте недостатньою мірою акцентовано увагу на інвестиційні можливості та потреби туристичної галузі.

У зв'язку з наведеним вище, постає об'єктивна потреба у дослідженні специфіки процесу інвестування в туристичну галузь держави, в тому числі і її регіонів.

Метою статті є визначення сутності інвестицій в туристичну галузь, виявлення потенційних джерел даного процесу та опис характерних ознак, що йому притаманні.

Виклад основного матеріалу. На даний час існують різноманітні підходи та трактування такої специфічної категорії як туристична галузь, причому використовуються споріднені за назвою, проте, відмінні за змістом поняття. Насамперед до них слід віднести такі терміни як «індустрія туризму», «туристична сфера», «туристичний комплекс», «туристична інфраструктура», «туристичний бізнес».

Терміни «туристична індустрія» і «туристичний комплекс» є відносно новими в сучасній науковій літературі. Це пов'язано з тим, що у радянській науковій літературі вони майже не розглядалися, проте замінювалися термінами «рекреаційний комплекс» та «туристична інфраструктура». Такі відмінності у використанні термінології є наслідком не пов'язаності державних санаторно-курортних та відпочинкових закладів. Водночас, термін «індустрія» використовувався лише щодо галузей важкої промисловості [9, С. 23].

Доречно підкреслити, що окремі представники класичної школи виробничих комплексів в даний час продовжують наполягати на тому, що Україні притаманний конгломерат конкуруючих між собою туристичних установ, що називаються «туристична індустрія», і вважають, що воно є більш вужчим, як термін «туристичний комплекс». Основним аргументом при цьому вони наводять те, що останній має чітку систему міжгалузевого поділу та інтеграції праці.

Туристичну галузь створюють різнопрофільні підприємства, що виробляють товари та надають послуги, попит на які існує завдяки туризму. Туристичні організації та туристичні агенти України підпорядковані єдиному органу державного регулювання галузі, що законодавчо і за допомогою процесу ліцензування здійснює контроль за якістю послуг даної сфери. Це саме стосується підприємств ресторанного, розважального та готельного бізнесу. Туристичну галузь формують господарюючі суб'єкти різних галузей економіки. Тому слід виділити три головні критерії, які дають підстави відносити господарюючих суб'єктів до туристичної галузі:

1. Значення послуги, яку надає господарюючий суб'єкт, або продукту, який він виробляє, для реалізації подорожі і туристичного перебування: основні туристичні послуги (з проживання, харчування, транспортні, організаційні, посередницькі); туристичний продукт, який розширює основну пропозицію і спеціалізований на задоволення туристичних потреб (сувеніри, спортобладнання, послуги екскурсіводів тощо); додаткові послуги (банківське обслуговування, страхування, торгівельні та розважальні послуги, медичне обслуговування тощо).

2. Залежність продажу продукту, що виробляється, від обсягу туристичного попиту. При цьому, на цей продукт може існувати попит місцевого населення. Науковці вважають [8, С. 35], що господарюючий суб'єкт можна віднести до туристичної галузі, якщо реалізація виробленого ним продукту, як мінімум, на одну третину залежить від туристичного попиту.

3. Туристичні потреби, для задоволення яких призначений продукт, що виробляється суб'єктом: безпосередні потреби

приїжджих гостей (надання послуг проживання, харчування, сервісне обслуговування тощо); опосередковані потреби приїжджих (через надання послуг туристичним інвесторам чи іншим господарюючим суб'єктам).

Важливо зазначити, що поняття туристичної галузі охоплює всю функціонуючу для підтримки туристичного бізнесу і туристів інституційну сферу. Крім туристичних підприємств, вона включає, пов'язані з туризмом органи адміністративного управління, територіального самоуправління в туристичних регіонах, господарського самоуправління в туристичних регіонах, господарського самоуправління туристичного сектора, а також міжнародні та національні органи, які формують політику у галузі туризму. Особливо чільне місце в цьому процесі відводиться регіональним органам управління, що здійснюють регіональну туристичну політику. Сьогодні регіональна політика займається питаннями розвитку туризму для соціально-економічної активізації депресивних регіонів із поступовим вирівнюванням регіональних диспаратів розвитку.

Досліджуючи поняття «інвестиції», спочатку слід виконати аналіз його трактування у законодавстві України, а також науковцями різних економічних шкіл та напрямків.

Деякі науковці [5, С. 195-196] акцентують увагу на тому, що інвестиції – це грошові, майнові, інтелектуальні цінності, які вкладають в об'єкти підприємницької та інші види діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи невиробничу сферу. Інші [7, С. 203]. розглядають її одночасно як економічну, так і як фінансову категорію. Під інвестиціями як економічною категорією розуміють витрати на створення, розширення, реконструкцію основного капіталу і на пов'язані з цим зміни обігового капіталу. А під фінансовою – всі види майнових, фінансових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, соціальної інфраструктури з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [7, С. 203].

Науковець Борщ Л.М. категорію інвестицій розкриває через призму вилучення економічних благ із поточного споживання і

використання їх як ресурсів для збільшення можливостей створення благ у майбутньому й одночасно як створення запасу [3, С. 16].

Російський науковець Бланк І.А. взагалі лаконічно підходить до визначення інвестицій та зазначає, що вони є довготерміновими вкладеннями капіталу [2, С. 56].

Загальне ознайомлення з різними підходами показує, що у різних джерелах трактування поняття «інвестицій» істотно відрізняється. Передусім, варто звернути увагу на ту обставину, що існує «вузьке» та «широке» трактування досліджуваного поняття. Згідно з одним вузьким трактуванням, інвестиції – це витрати на створення, розширення, реконструкцію основних фондів, що можна узагальнити терміном «інвестування у реальний капітал». Згідно з іншим вузьким трактуванням, інвестиції – це витрати на придбання цінних паперів, що можна узагальнити терміном «інвестування у фінансовий капітал». Широке ж трактування поняття «інвестиції» об'єднує два вузьких трактування, розуміючи під ними витрати як реального, так і фінансового характеру. Саме широке трактування інвестицій характерне для Закону України «Про інвестиційну діяльність», де під інвестиціями розуміють всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької й інші види діяльності, внаслідок якої утворюється прибуток (доход) чи досягається соціальний ефект [6]. Тобто, згідно зі законодавством України, інвестиції – це вкладення капіталу з метою його подальшого збільшення (за рахунок економічного ефекту) або отримання іншого запланованого результату (соціального ефекту).

Якщо ж брати до уваги первинний зміст інвестицій, який полягає у вилученні економічних благ із поточного споживання і використання їх як ресурсів для збільшення можливостей створення благ у майбутньому, то під інвестиціями слід розуміти довгострокове вкладення коштів у ресурси, які використовуються протягом тривалого періоду часу.

Під інвестиціями в туристичну галузь слід розуміти всі види довгострокового вкладення капіталу в галузь туризму з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту.

Вітчизняний науковець О. Бережна основними джерелами інвестування туристичної сфери називає кошти зацікавлених

підприємств, установ і організацій, асигнування із державного та місцевого бюджетів, кредитні ресурси, іноземні інвестиції, причому пропонує активізувати останнє джерело [1, С. 35].

Джерела формування інвестиційних ресурсів в туристичній галузі є різноманітними. Це вимагає необхідності виділення сутності джерел інвестування та уточнення їх класифікації.

Серед них можна виділити чотири групи: власні засоби, позикові кошти, цільове бюджетне фінансування та інші джерела (зарубіжні фонди, благодійні фонди). Структуру джерел фінансування зображено на рис. 1.

В економічній літературі при аналізі джерел фінансування інвестицій виділяють ендогенні (внутрішні) та екзогенні (зовнішні) джерела.

При класифікації джерел інвестування необхідно також враховувати специфіку різноманітних організаційно-правових форм, наприклад, приватних, державних, спільних підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями. Так, для підприємств, що знаходяться в приватній власності, внутрішніми джерелами можуть виступати особисті збереження власників підприємств. Для підприємств, що знаходяться у спільній зі зарубіжними фірмами власності, інвестиції іноземних власників також слід розглядати як внутрішнє для даного підприємства джерело.

Таким чином, слід розрізняти внутрішні та зовнішні джерела фінансування інвестицій на макро- та мікрорівні.

На макрорівні до внутрішніх джерел фінансування інвестицій можна віднести: державне бюджетне фінансування, заощадження населення, збереження підприємств, комерційних банків, інвестиційних фондів та компаній, недержавних пенсійних фондів, страхових підприємств тощо. До зовнішніх – іноземні інвестиції, кредити та позики.

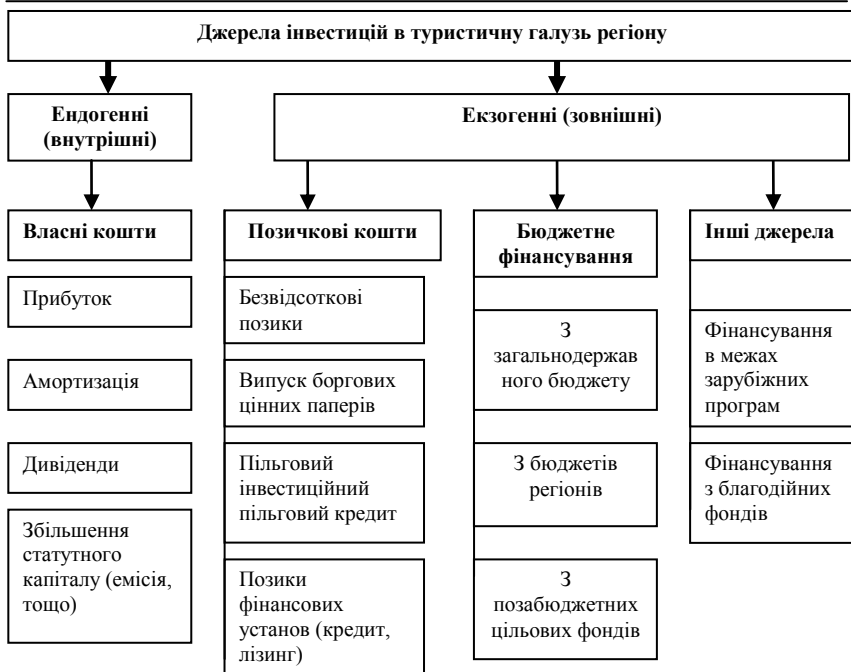

Рис. 1. Потенційні джерела інвестицій в туристичну галузь регіону

На мікрорівні внутрішніми джерелами інвестування є: прибуток, амортизація, інвестиції власників підприємства, зовнішніми – державне фінансування, інвестиційні кредити, ресурси, залучені шляхом розміщення власних цінних паперів.

Джерелами фінансових ресурсів, спрямованих на капітальні вкладення в підприємствах та організаціях туристичної галузі є:

1. власні фінансові ресурси;
2. запозичені засоби;
3. залучені ресурси.

При цьому власні джерела таких підприємств виступають як внутрішні, а залучені та запозичені ресурси – як зовнішні джерела фінансування інвестицій.

Одним із зовнішніх джерел інвестицій виступає бюджетне фінансування. Воно передбачає інвестиційні вкладення за рахунок

ресурсів державного бюджету, ресурсів бюджетів регіонів, наданих на поворотній чи неповоротній основі.

Бюджетне фінансування – це найбільш традиційне джерело фінансування, і, таким чином, намагання отримати фінансування в обласній адміністрації чи уряду більш звична та не потребує від менеджменту нових знань та навиків. Держава – найбільш лояльний кредитор. Якщо підприємство насправді має можливість отримати пряме державне фінансування, гарантії чи податковий кредит, то це необхідно використати.

Основними позабюджетними джерелами фінансування інвестицій в туристичну галузь є власні засоби (капітал), довгострокові кредити банків, інвестиційний лізинг, фінансування постачальниками обладнання, вкладення великих фінансово-промислових груп, а також інституційні інвестори (страхові підприємства, пенсійні фонди тощо).

Слід зазначити, що статутний капітал являє собою суму засобів, наданих власниками для забезпечення статутної діяльності підприємства.

Прибуток є основним джерелом динамічно розвиваючого туристичного підприємства. В балансі він присутній скрито, у вигляді нерозподіленого прибутку, а також у завуальованому вигляді – створених за рахунок прибутку фондів та резервів.

Специфічним джерелом засобів є фонди спеціального призначення: безоплатно надані цінності, а також безповоротні та поворотні державні асигнування на фінансування невиробничої діяльності, пов'язаного з утриманням об'єктів соціально-культурного та комунально-побутового призначення, на фінансування витрат з відновлення платоспроможності підприємств, що знаходяться на повному бюджетному фінансуванні, тощо.

Серед запозичених джерел фінансування головну роль, в основному, відіграють довгострокові кредити банків. Це найбільш розповсюджений спосіб фінансування туристичних підприємств в сучасних умовах. Умови фінансування в банках є різними. При цьому найбільш важливим фактором при прийнятті банком рішення щодо надання позики був та лишається наявність ліквідного забезпечення чи надійних гарантій.

Залучення капіталу шляхом розміщення облігацій на фінансовому ринку, безумовно, є привабливим способом фінансування підприємства. Особливо з точки зору власника бізнесу, так як в цьому випадку не здійснюється перерозподіл власності. Однак підприємство, що планує випуск і розміщення облігацій, повинно мати стійкий фінансовий стан, хороші перспективи розвитку, а облігаційна позиція повинна бути забезпечена активами підприємствами.

Інвестиційний лізинг являється одною з найбільш перспективних форм залучення позикових коштів. Він розглядається як один із різновидів довгострокового кредиту, наданого в натуральній формі і погашеного у розстрочку. Придбання активів в розстрочку доступне для підприємств, що мають добрий фінансовий стан і позитивні тенденції розвитку. При цьому в якості забезпечення виступає придбаний підприємством актив, що переходить в повну власність підприємства лише після того, як буде повністю сплачена її вартість.

Серед усіх існуючих джерел фінансування інвестицій в першу чергу необхідно розглянути можливість залучення акціонерного капіталу. Дане джерело може бути використано компаніями та їх самостійними структурами (дочірніми підприємствами), створеними у формі акціонерних товариств.

Для підприємств інших організаційно-правових форм (крім акціонерних товариств) основною формою додаткового залучення капіталу є збільшення статутного капіталу за рахунок додаткових внесків (паїв) вітчизняних та іноземних інвесторів.

Основну масу зовнішніх інвестицій від інших підприємств та організацій складають вкладення великих фінансово-промислових груп (ФПГ). У ФПГ є значні засоби, які вкладуються ними у могутні підприємства, як правило, суміжних галузей економіки і зв'язані в єдиний технологічний ланцюг.

На даний час розповсюдженою стала інвестиційна діяльність інституційних інвесторів. На ринку в рамках інвестиційних напрямків в останній час стали з'являтися т.з. спеціалізовані небанківські фінансові інститути (страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, інвестиційні компанії та фонди). Дані організації

поряд з комерційними банками зазвичай відносяться до інституціональних інвесторів.

Останнім часом з'явилися і колективні інвестори. Вони розпоряджаються дрібними вкладеннями декількох інвесторів, які збирають дані ресурси в один фонд і розраховують на подальше отримання прибутку за рахунок вигідних вкладень акумульованих ресурсів. Колективні інвестори характеризуються галузевою специфікою, остронь яких не лишається і туристична галузь.

Інвестиційна діяльність в туристичній галузі здійснюється в наступних формах:

1) інвестування, здійснене громадянами, недержавними асоціаціями, організаціями, товариствами, а також громадськими та релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на приватній формі власності;

2) державне інвестування, здійснюване органами влади України, місцевих органів влади та АР Крим, за рахунок коштів бюджету, позабюджетних фондів та позик, а також державними підприємствами та закладами за рахунок власних та запозичених джерел (наприклад, для створення транспортної мережі загального користування, яка стимулюватиме розвиток туристичного району – т.з. дестинації);

3) іноземне інвестування у формі вкладень в туристичну галузь іноземних громадян, юридичних осіб, держав;

4) спільне інвестування, здійснюване українськими громадянами та іноземцями, юридичними особами, а також державами. Така форма інвестування використовується при створенні великих туристичних дестинацій світового значення;

5) інвестування за допомогою фінансових посередників (інвестиційних фондів та компаній), акумулюючи та розміщуючи на свій розсуд найбільш ефективно фінансові засоби. Цей метод найбільш необхідний при створенні акціонерних товариств великих туристичних комплексів.

Слід зазначити, що процес інвестування ресурсів у туристичну галузь має свої специфічні підходи. Характерними ознаками процесу інвестування в туристичну галузь є наступне:

➤ по-перше, процес інвестування в галузь туризму повинен містити зовнішнє та внутрішнє територіальне середовище, в якому розвивається галузь туризму;

➤ по-друге, цільові інвестиції повинні бути направлені на вирішення задач, що витікають з цілей стійкого розвитку туризму в регіоні як системного утворення. При цьому особливу увагу слід виділити управлінню зовнішніми зв'язками, їх активізації, пошуку джерел інвестиційних ресурсів, як залучених зі сторони, так і власних;

➤ по-третє, в умовах високого рівня пов'язаності елементів туризму як системи інвестиції повинні бути комплексними, а не вибірконими і охоплювати всі життєзабезпечуючі елементи інфраструктури туризму;

➤ по-четверте, інвестиційні процеси повинні бути неперервними в силу об'єктивних факторів, таких як, наприклад, зміна потреб туристів, моральне та фізичне зношення елементів інфраструктури туризму та необхідності розширеного відтворення туризму;

➤ по-п'яте, інвестиційний процес повинен випереджувати потреби туристів, а також вихід з ладу будь-якого елемента інфраструктури, здатного порушити функціонування всієї системи, що потребує створення певних резервів;

➤ по-шосте, інвестиції повинні бути сфокусовані на тих елементах та їх властивостях, які дають найбільш позитивний синергетичний ефект і запобігають виникненню негативної синергії.

Визначення величини інвестицій в розвиток туристичної галузі як правило, здійснюється у вигляді проекту (інвестиційного чи бізнес-плану), підтверджуючого комплекс заходів, пов'язаних з реалізацією вкладень в об'єкти туристичної галузі, з подальшою окупністю витрат та отриманням очікуваного інвестором величини прибутку за визначений термін.

Висновки. Таким чином, інвестиції в туристичну галузь регіону має ряд переваг, проте, не позбавлений і недоліків. До переваг від інвестицій у туристичну індустрію регіону можна віднести: збільшення готівкового потоку в регіон, в тому числі надходження іноземної валюти; ріст валового регіонального

продукту (ВРП); створення нових робочих місць; реформування структури відпочинку, яка може бути використана як туристами, так і місцевими жителями; залучення капіталу, в тому числі й іноземного; збільшення податкових надходжень приймаючого регіону.

Недоліки розвитку туризму проявляються в тому, що туризм: впливає на ріст цін на місцеві товари та послуги, на земельні й інші природні ресурси і нерухомість; сприяє відтоку грошей за кордон при туристичному імпорті; викликає екологічні та соціальні проблеми; може нанести збитки розвитку інших галузей і т. д.

1.Бережна О. О. Шляхи інвестування діяльності та залучення природно-ресурсного потенціалу рекреаційно-оздоровчих комплексів / О. О. Бережна // Економіка та держава. – 2007. –№ 7. – С. 34–36.

2.Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент. - К.: МП "ІТЕМ" ЛТД "Юнайтед Лондон трейд Лімітед" (Москва - Лондон), 1995.

3.Борщ Л.М. Інвестування: теорія і практика./ Л.М. Борщ - К.: Знання, 2005. - 470 с.

4.Бутко М.П. Генезис економічної теорії та методологічні підходи до оцінки туристичного потенціалу регіону / М.П. Бутко, О.О. Самко // Економіка та держава. – 2009. – № 5. – С. 33-38.

5.Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. - Львів: Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2005. - 714 с.

6.Закон України «Про інвестиційну діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

7.Ковтун О.І. Державне регулювання економіки. - Львів: Вид-во "Новий світ - 2000", 2006. - 432 с.

8.Розвиток туристичного бізнесу регіону: навчальний посібник / За ред.. доктора економічних наук, професора Школи І.М. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 292 с.

9.Рутинський М.Й. Туристичний комплекс Карпатського регіону України: [Навчальний посібник]/ М.Й. Рутинський, О.В. Стецюк . – Чернівці: Книги – XXI, 2008. – 440 с.